

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-792

30.6.2026

Frende Skadeforsikring AS

Motorvogn

Erstatningsoppgjør for bil – endret kjørelengde.

Sikredes bil var involvert i to kollisjoner. I den første skadesaken aksepterte motpartens ansvarsselskap ansvar. Motpartens ansvarsselskap aksepterte ikke ansvar i den andre skadesaken. Etter den siste kollisjonen mente foretakets takstmann at bilen var kondemnabel. Foretaket informerte sikrede om dette og opplyste at de måtte overta bilen for at sikrede skulle motta kontantoppgjøret. Deretter avdekket foretaket at sikrede hadde overskredet avtalt kjørelengde. Foretaket endret så sikredes kjørelengde til «ubegrenset» og sendte et tilleggskrav for premie. Sikrede motsatte seg at foretaket kunne overta bilen, da han ønsket å reparere bilen selv. Videre avviste han at foretaket kunne endre kjørelengde og anførte at oppgitt kilometerstand i forsikringsbeviset var feil. Han anførte også at en slik endring forutsatte hans samtykke. Sikrede mente også at foretakets taksering var mangelfull. Nemnda kom til at foretakets erstatningsoppgjør var korrekt. Nemnda bemerket at det var sikrede som hadde bevisbyrden for skadens omfang, og at det ikke var sannsynliggjort at foretaket uriktig hadde avslått sikredes krav om leiebil. Nemnda fremholdt videre at foretaket ikke hadde noen plikt til å få motpartens ansvarsforsikringsforetak til å erkjenne ansvar for kollisjonen. Nemnda kom til at foretaket kunne endre bilens avtalte kjørelengde etter at denne var overskredet av sikrede, og at det hadde rett til å innløse bilen mot utbetaling av erstatning.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om ytterligere erstatning for skade på bil.

Sikredes forsikringsbevis angir:

Overskridelse av årlig kjørelengde

Dersom den avtalte kjørelengden overskrides, plikter du å varsle Frende straks slik at prisen kan bli justert. Dersom det inntreffer skade og det viser seg at det er betalt etter for lav kjørelengde, vil erstatningen bli forholdsmessig redusert.

Forsikringsvilkårene har følgende regler for erstatningsberegning etc.:

11. Slik regner vi ut erstatningen

...

11.3 Slik kan vi erstatte skaden

Når vi regner ut erstatningen tar vi utgangspunkt i hva det vil koste Frende å reparere kjøretøyet etter reglene i

11.4 eller innløse kjøretøyet etter reglene i 11.6.

Frende avgjør om kjøretøyet blir reparert eller innløst, og hvilket verksted som blir valgt. Hvis vi innløser, overtar Frende kjøretøyet. [...]

11.6 Innløsning etter tyveri eller totalskade (kondemnering)

Hvis det ikke er teknisk eller økonomisk forsvarlig å reparere kjøretøyet, eller det har gått tapt, erstatter vi markedsverdien.

Med markedsverdi mener vi hva det vil koste Frende å kjøpe et kjøretøy, i samme stand og av tilsvarende merke, modell og årgang. Frende overtar det skadede kjøretøyet.

[...]

Sikredes bil var involvert i to påkjørsler. Den første skaden oppstod ved at sikrede ble påkjørt bakfra. Sikrede forklarer følgende om den andre skaden i skademeldingen:

[...] ved bilforhandleren [...] jeg skulle kjøre forbi motpart på venstre felt, men da kom han rask foran meg, jeg byttet felt til høyre får å kjøre videre mot sentrum da byttet han felt igjen til høyre. Jeg oppfattet det slik at han lot meg ikke kjøre forbi. da byttet jeg felt igjen til venstre etter rundkjøringen ved stabburet, jeg fikk sleng på bilen rett foran NAF senteret og kom borti veikanten, da fikk jeg tre fire ustyrelig drift, sleng på bilen helt til nærmere [...], da stoppet jeg på en bussholdeplass, ga tegn til motpart om å stoppe og finne løsning med både varsel lys, og ga tegn med hånda. [...]

Den første skaden ble taksert av verksted A til kr 15 408. Motpartens ansvarsselskap har godtatt ansvar for skaden.

Deretter ble den andre skaden taksert hos et BMW-verksted til kr 86 001. Ifølge foretakets takstmann oversteg reparasjonskostnadene bilens verdi. Takstmannen beregnet bilens markedsverdi til kr 70 967. Foretaket informerte sikrede om at bilen måtte kondemneres, og sikrede ville motta kontanterstatning. Det oppstod deretter uenighet mellom sikrede og foretaket om foretaket kunne beholde bilen. Foretaket skrev at sikrede måtte omregistrere bilen på dem for å motta erstatning i den andre skadesaken. Sikrede ønsket imidlertid å beholde bilen for å reparere den selv.

Foretaket avdekket deretter at sikrede hadde overskredet avtalt kjørelengde. I henhold til sikredes forsikringsbevis var kjørelengden avlest til 227 000 km den 17.5.25, og avtalt kjørelengde var 12 000 km. Maks kilometerstand per 17.5.26 kunne derfor være 239 000. Verkstedet oversendte bilde av kilometerstand til foretaket som viste at bilen hadde gått ca. 245 000 km. Foretaket endret sikredes kjørelengde til «ubegrenset» og utstedte en tilleggsfaktura på kr 7 000 for premie. Sikrede avviste imidlertid at foretaket kunne endre hans kjørelengde uten hans samtykke og avviste at han måtte betale tilleggsfakturaen. Sikrede mente at foretaket hadde lagt til grunn feil kilometerstand ved tegning av forsikringen. Foretaket ba sikrede så om å dokumentere dette. Sikrede ettersendte ikke slik dokumentasjon.

Sikrede bestrider at foretaket kan overta bilen hans. Sikrede mener at foretaket må reparere bilen slik at den er kjørbare igjen. Sikrede bestrider videre at foretaket kunne endre kjørelengde på bilen uten hans samtykke. Endringen ble gjort på bakgrunn av antakelser av kilometerstand og ikke dokumentasjon. I tillegg anfører sikrede at foretaket uriktig har nektet ham leiebil selv om bilen ikke var kjørbare.

Sikrede kritiserer flere sider ved foretakets saksbehandling. Det anføres at takseringene av bilen er mangelfulle. Videre anfører sikrede at foretaket burde ha gjort mer for å få motparten til å innrømme skyld i den andre skaden. Sikrede anfører også flere forhold som han mener er i strid med GDPR.

Foretaket anfører at oppgjøret for de to skadesakene er korrekt. Motparten har erkjent ansvar for den første skaden. Når det gjelder den andre skaden, har takstmannen kommet til at reparasjonskostnadene overstiger bilens markedsverdi. Etter vilkårene kan foretaket velge at skaden gjøres opp med kontantoppgjør og overta bilen.

Foretaket anfører videre at endringen av kilometerstand ble gjort etter avlesning på verkstedet i forbindelse med taksering og sammenligning av kilometerstanden som sikrede hadde opplyst om ved tegning. Kilometerstand og fremtidige grenser er notert i forsikringsbeviset. Foretaket kunne ha avkortet erstatningen som følge av at kilometerstanden var overskredet, men valgte istedenfor en bedre løsning for sikrede. Foretaket har opplyst at dersom sikrede kan dokumentere at tallene var feil, så kan foretaket vurdere premieendringen på nytt.

Foretaket bestrider at sikrede har krav på leiebil. Bilen var kjørbar etter den første skaden. Ved den andre skaden mottok sikrede tilbud om leiebil, men sikrede leverte den selv tilbake etter 14 dager fordi sikrede mente det var noe galt med den. Leiebilfirmaet har avvist at det var feil på bilen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Saken reiser en rekke spørsmål knyttet til

1. mangelfull taksering av skadene;
2. foretakets avslag på leiebil;
3. at foretaket ikke har tvunget motparten til å akseptere ansvar i den andre skadesaken;
4. Foretakets valg av oppgjørsform og krav om å beholde bilen;
5. foretakets endring av kjørelengde med påfølgende premiekrav;
6. brudd på GDPR.

1. Mangelfull taksering

Sikrede anfører at foretakets taksering av skadene var mangelfull. Den første taksten ble kun gjort ved bilder og en rask visuell sjekk. Sikrede anfører at et BMW-verksted burde ha gjennomført den første takseringen. Sikrede anfører også verkstedet ikke vurderte flere mulige årsaker til den andre skaden.

Foretakets forpliktelse etter forsikringsavtalen er å erstatte en inntruffet skade. Vilklårene angir ingen plikt for foretaket til å sende ut takstmann eller undersøke skaden etter avtalen. Etter alminnelige bevisbyrdereregler er det sikrede som har bevisbyrden for at det foreligger et forsikringstilfelle som er omfattet av forsikringen. Dersom foretaket betaler for taksering, er dette en service overfor kunden, men ikke noe som følger av avtalen, jf. FinKN 2026-218.

Nemnda kan ut fra dette ikke se noe grunnlag for at foretaket kan holdes ansvarlig for en eventuell mangelfull takst. Ved uenighet om taksten må sikrede innhente en alternativ takst.

2. Foretakets avslag på leiebil

Sikrede bestrider at foretaket kunne avslå dekning for leiebil.

Etter forsikringsavtalens pkt. 7 har sikrede krav på leiebil i reparasjonstiden.

Foretaket har opplyst at sikredes bil var kjørbar etter den første skaden. Videre har foretaket opplyst at sikrede mottok leiebil etter den andre skaden, men sikrede leverte den selv tilbake etter 14 dager fordi han mente det var noe galt med den. Leiebilfirmaet har avvist at det var feil på bilen.

Det er etter dette uklart for nemnda hva sikredes anførsel er, men nemnda kan uansett ikke se at det er sannsynliggjort at foretaket uriktig har avslått sikredes krav om leiebil.

3. Kan foretaket tvinge motpartens ansvarsselskap til å akseptere ansvar for den andre skaden?

Sikrede anfører at foretaket burde ha gjort mer for å undersøke motpartens rolle i den andre skadesaken. Foretaket har ikke vurdert sikredes opplysninger om skadehendelsen eller innhentet informasjon fra motparten.

Det innklagede foretaket er sikredes kaskoforsikringsforetak. Dette foretaket hefter overfor sikrede for de skader som er omfattet av forsikringen, men har ingen plikter i forhold til motparten eller motpartens ansvarsforsikrer. Det er derfor ikke noe grunnlag for at foretaket kan påtvinge motparten eller dens forsikringsforetak en ansvarserkjennelse, eller at foretaket har noen plikt til å bistå sikrede med å forfølge et slikt krav og eventuelt forskuttere utbetaling fra motpartens forsikringsforetak, jf. i **FinKN 2021-136** og **2021-1009**. Sikrede må derfor klage inn motpartens ansvarsforetak dersom han ønsker å overprøve skylddelingen etter kollisjonen.

4. Foretakets valg av oppgjørsform og krav om å beholde bilen i den andre skadesaken

Sikrede anfører at foretaket ikke kan beholde den skadede bilen.

Det følger av forsikringsvilkårene at foretaket avgjør om kjøretøyet blir reparert eller innløst. Dersom kjøretøyet innløses, overtar foretaket kjøretøyet. Vilkårene har følgende bestemmelser om innløsning etter totalskade (kondemnering):

Hvis det ikke er teknisk eller økonomisk forsvarlig å reparere kjøretøyet, eller det har gått tapt, erstatte vi markedsverdien.

Med markedsverdi mener vi hva det vil koste Frende å kjøpe et kjøretøy, i samme stand og av tilsvarende merke, modell og årgang. Frende overtar det skadede kjøretøyet.

Foretaket avgjør etter vilkårene om skaden skal repareres eller om skaden skal gjøres opp med kontantoppgjør. Dersom foretaket mener det ikke er økonomisk forsvarlig å reparere kjøretøyet, erstattes markedsverdien, og foretaket overtar kjøretøyet. Foretaket kan altså kreve å overta kjøretøyet mot å utbetale erstatningen.

Foretaket har innhentet takst som viser at bilens markedsverdi er kr 70 967. Sikrede har ikke fremlagt noen dokumentasjon som tilsier at vurderingen av markedsverdi er feil. Følgelig må takstmannens vurdering av markedsverdi legges til grunn.

Foretakets oppgjør og innløsning av bilen er etter dette i samsvar med vilkårene.

5. Foretakets endring av kjørelengde med påfølgende premiekrav

Sikrede anfører at foretaket ikke kunne endre kjørelengden til «ubegrenset» og sende sikrede faktura på kr 7 000 uten sikredes samtykke. Sikrede anfører videre at foretaket har endret kjørelengden på bakgrunn av antakelser om kilometerstand og ikke dokumentasjon.

Det fremlagte forsikringsbeviset angir at kilometerstanden 17.5.25 var avlest til 227 000. Sikrede hadde avtalt en årlig kjørelengde på 12 000 km. Den maksimale kilometerstanden som sikrede kunne ha den 17.6.26 var derfor 239 000. Da den første skaden ble taksert den 22.9.25, hadde bilen gått ca. 245 622 km, hvilket betyr at avtalt kjørelengde var overskredet.

Sikrede bestrider at bilen hadde gått 227 000 km ved tegning og mener at avlesningen var feil. Foretaket har etterspurt dokumentasjon på at avlest kilometerstand var feil, men sikrede har ikke etterkommet dette. Videre følger det av langvarig nemndspraksis at sikrede plikter å lese forsikringsbeviset og reklamere dersom det er feil, jf. eksempelvis nemndas uttalelser i FinKN 2019-100. Sikrede har mottatt forsikringsbeviset hvor det står at bilen hadde gått 227 000 km. Når sikrede ikke har reklamert på dette, og heller ikke har noen dokumentasjon på at avlesningen var feil, må nemnda legge til grunn at bilen hadde gått 227 000 km ved tegning.

Sikrede bestrider at foretaket kunne endre kjørelengden og kreve tilleggspremie fordi avtalt kjørelengde var overskredet.

En endring av sikredes kjørelengde innebærer at foretaket endrer avtalens vilkår og pris. I utgangspunktet har foretaket ikke adgang til å endre avtalevilkårene i løpet av forsikringsperioden, med mindre foretaket har tatt forbehold om endring ved avtaleinngåelsen, jf. eksempelvis FinKN 2015-335. I FinKN 2021-1183 uttalte nemnda at forbeholdet må gjøres i forsikringsbeviset eller vilkårene.

Forsikringsbeviset har følgende informasjon under overskriften «overskridelse av årlig kjørelengde»:

Dersom den avtalte kjørelengden overskrides, plikter du å varsle Frende straks slik at prisen kan bli justert. Dersom det inntreffer skade og det viser seg at det er betalt etter for lav kjørelengde, vil erstatningen bli forholdsmessig redusert.

Etter dette har sikrede plikt til å ta kontakt med foretaket om kjørelengden overskrides, slik at prisen kan bli justert. Foretaket har med dette tatt tilstrekkelig forbehold om endring av kjørelengde og pris i forsikringsavtalen og hadde dermed rett til å endre kjørelengden og kreve tilleggsbetaling av sikrede.

Foretaket kunne for øvrig ha avkortet sikredes erstatning fordi sikrede kjørte lenger enn avtalt kjørelengde, jf. fal. § 4-7 og informasjonen i forsikringsbeviset. En eventuell avkortning ville ha vært høyere enn tilleggskravet som sikrede har mottatt. Sikrede har følgelig kommet bedre ut av at foretaket har endret kjørelengden og sendt sikrede et tilleggskrav.

6. Brudd på GDPR

I klagen har sikrede også påpekt flere forhold som han mener er i strid med GDPR. Det faller utenfor nemndas mandat å vurdere om foretaket har brutt personvernregelverket. Dette spørsmålet hører under Datatilsynet, jf. også nemndas uttalelser i FinKN 2025-832.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).